

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-663/18

**Kazenski postopek
proti
B S
in
C A**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo cour d'appel d'Aix-en-Provence (pritožbeno sodišče v Aix-en-Provence, Francija))

Sodba Sodišča (četrti senat) z dne 19. novembra 2020

„Predhodno odločanje – Prosti pretok blaga – Vzpostavitev skupne ureditve trgov za lan in konopljo – Odstopanja – Varovanje javnega zdravja – Nacionalna zakonodaja, s katero sta industrijska raba konoplje in njeno trženje omejena zgolj na vlakna in semena – Kanabidiol (CBD)“

1. *Kmetijstvo – Skupna ureditev trgov – Lan in konoplja – Sheme neposrednih podpor – Uredbi št. 1308/2013 in 1307/2013 – Področje uporabe – Kmetijski proizvodi – Pojem – Proizvodi iz Priloge I k Pogodbama – Proizvodi, uvrščeni pod tarifno številko 5701 nomenklature harmoniziranega sistema, ki je postala številka 5302 nomenklature harmoniziranega sistema – Kanabidiol (CBD), pridobljen iz celotne rastline Cannabis sativa – Izključitev (uredbi Evropskega parlamenta in Sveta št. 1307/2013, člen 4(1)(d), in št. 1308/2013, člen 1(1))*

(Glej točke 46, 52, od 56 do 58 in 96 ter izrek.)

2. *Prosti pretok blaga – Določbe Pogodbe – Področje uporabe – Prepovedane droge, ki so v nezakonitem obtoku in za katere velja prepoved uvoza in prodaje v vseh državah članicah – Izključitev – Pojem „prepovedana droga“ – Kanabidiol (CBD), pridobljen iz celotne rastline Cannabis sativa – Neobstoje psihotropnih učinkov in škodljivega vpliva na zdravje ljudi na podlagi razpoložljivih znanstvenih podatkov – Izključitev – Uporaba določb pogodbe, ki se nanašajo na prosti pretok blaga, za nacionalno ureditev, s katero se omejuje trženje CBD (Okvirni sklep Sveta 2004/757, člen 1, točka 1, (a) in (b); Konvencija o izvajanju Schengenskega sporazuma, člen 71(1))*

(Glej točke od 61 do 65 in od 67 do 78.)

3. *Prosti pretok blaga – Količinske omejitve – Ukrepi z enakim učinkom – Nacionalna ureditev, ki prepoveduje trženje kanabidiola (CBD), pridobljenega iz celotne rastline Cannabis*

sativa, ki je bil zakonito proizveden v drugi državi članici – Nedopustnost – Omejitev – Upravičenost – Varovanje javnega zdravja – Dopustnost – Pogoji – Doseganje zastavljenega cilja – Spoštovanje načela sorazmernosti (člena 34 in 36 PDEU)

(Glej točke od 82 do 85 in od 93 do 96 ter izrek.)

Povzetek

Država članica ne sme prepovedati trženja kanabidiola (CBD), ki je zakonito proizveden v drugi državi članici, če je pridobljen iz celotne rastline *Cannabis sativa*, in ne le iz njenih vlaken in semen

Tako prepoved je mogoče upravičiti s ciljem varovanja javnega zdravja, vendar ne sme presegati tega, kar je potrebno za dosego tega cilja.

Osebi B S in C A sta nekdanja direktorja družbe, ki je bila ustanovljena za trženje elektronske cigarete s kanabidiolom (v nadaljevanju: CBD), molekulo, ki je prisotna v konoplji (*Cannabis sativa*) in spada med kanabinoide. V tej zadevi je bil CBD v Češki republiki proizveden iz zakonito pridelanih rastlin konoplje, ki so bile pri proizvodnji uporabljene v celoti, vključno z listi in cvetovi. Nato je bil uvožen v Francijo, kjer je bil uporabljen v polnilih za elektronske cigarete.

Zoper osebi B S in C A je bil uveden kazenski postopek, saj se lahko na podlagi francoske ureditve¹ komercialno uporabljajo samo vlakna in semena konoplje. Ker jima je tribunal correctionnel de Marseille (kazensko sodišče v Marseillu, Francija) izreklo pogojno kazen zopora 18 oziroma 15 mesecev ter vsaki po 10.000 EUR denarne kazni, sta se pritožili na cour d'appel d'Aix-en-Provence (pritožbeno sodišče v Aix-en-Provence, Francija). To sodišče v zvezi s tem dvomi, ali je nacionalna ureditev, ki prepoveduje trženje CBD, ki je zakonito proizveden v drugi državi članici, če je pridobljen iz celotne rastline *Cannabis sativa* in ne le iz njenih vlaken in semen, skladna s pravom Unije.

Presoja Sodišča

Sodišče je razsodilo, da pravo Unije, zlasti določbe o prostem pretoku blaga, nasprotuje nacionalni ureditvi, kakršna je ta v postopku v glavni stvari.

Sodišče se je na prvem mestu izreklo o pravu, ki se uporablja za dejansko stanje v postopku v glavni stvari.

¹ Arrêté du 22 août 1990, portant application de l'article R. 5132-86 du code de la santé publique pour le cannabis (odlok z dne 22. avgusta 1990 o uporabi člena R. 5132-86 zakonika o javnem zdravju za kanabis) (JORF z dne 4. oktobra 1990, str. 12041), kakor je bil razložen s Circulaire du ministère de la Justice n° 2018/F/0069/FD 2, du 23 juillet 2018, ayant pour objet le régime juridique applicable aux établissements proposant à la vente au public des produits issus du cannabis (coffee shops) (okrožnica ministrstva za pravosodje št. 2018/F/0069/FD 2 z dne 23. julija 2018 o pravni ureditvi, ki se uporablja za subjekte, ki javnosti prodajajo izdelke iz kanabisa (coffee shops)).

V zvezi s tem je ugotovilo, da se uredbi, ki se nanašata na skupno kmetijsko politiko², ne uporabljata. Ta akta sekundarne zakonodaje se namreč uporabljata le za „kmetijske proizvode“ iz Priloge I k Pogodbama. Vendar CBD, ki je pridobljen iz celotne rastline *Cannabis sativa*, ni mogoče šteti za kmetijski proizvod, drugače kot, na primer, surovo konopljo. Zato se ti uredbi zanj ne uporabljata.

Po drugi strani je Sodišče ugotovilo, da se določbe o prostem pretoku blaga v Uniji (člena 34 in 36 PDEU) uporabljajo, ker CBD iz postopka v glavni stvari ni mogoče šteti za „prepovedano drogo“. Da bi prišlo do te ugotovitve, je Sodišče najprej spomnilo, da se osebe, ki tržijo prepovedane droge, ne morejo sklicevati na načela prostega pretoka, ker je tako trženje prepovedano v vseh državah članicah, razen strogo nadzorovanega trgovanja za uporabo v medicinske in znanstvene namene. Nato je Sodišče navedlo, da se pravo Unije³ pri opredelitvi pojma „prepovedana droga“ sklicuje zlasti na dve konvenciji Združenih narodov: Konvencijo o psihotropnih snoveh⁴ in Enotno konvencijo o mamilih⁵. CBD v prvi ni omenjen, jezikovna razlaga druge pa bi sicer lahko vodila do sklepa, da ga je, ker je pridobljen iz kanabisa, treba uvrstiti med prepovedane droge, vendar bi bila taka razlaga v nasprotju s splošnim namenom te konvencije in njenim ciljem, da se zaščiti „fizično in moralno zdravje človeštva“. Sodišče je navedlo, da iz trenutnih znanstvenih spoznanj, ki jih je treba upoštevati, izhaja, da zadevni CBD, nasprotno od tetrahidrokanabinola (THC), ki je prav tako konopljin kanabinoid, nima psihotropnih učinkov in tudi ne škodljivega vpliva na zdravje ljudi.

Na drugem mestu je Sodišče razsodilo, da določbe v zvezi s prostim pretokom blaga nasprotujejo ureditvi, kakršna je obravnavana. Prepoved trženja CBD je namreč ukrep z enakim učinkom kot količinska omejitev pri uvozu, ki je s členom 34 PDEU prepovedan. Vendar je Sodišče pojasnilo, da je to ureditev mogoče upravičiti s katerim od razlogov v splošnem interesu, ki so naštetih v členu 36 PDEU, kot je cilj varovanja javnega zdravja, na katerega se sklicuje Francoska republika, če je ta ureditev primerna za zagotovitev uresničitve tega cilja in ne presega tega, kar je potrebno za doseg tega cilja. Čeprav je za zadnjenavedeno presojo pristojno nacionalno sodišče, je Sodišče v zvezi s tem navedlo dva napotka. Po eni strani je opozorilo, da se zdi, da prepoved trženja ne velja za sintetični CBD, ki ima enake lastnosti kot zadevni CBD in ki bi ga bilo mogoče uporabiti kot nadomestek za zadnjega. Če bi bila ta okoliščina dokazana, bi kazala na to, da francoska ureditev ni primerna za dosledno in sistematično uresničevanje cilja varovanja javnega zdravja. Po drugi strani je Sodišče priznalo, da Francoski republiki sicer ni treba dokazati, da je nevarnost CBD enaka nevarnosti nekaterih prepovedanih drog. Vendar mora nacionalno sodišče opraviti presojo razpoložljivih znanstvenih podatkov, da bi se prepričalo, da zatrjevano dejansko tveganje za javno zdravje ne temelji na povsem hipotetičnih preudarkih. Prepoved trženja CBD, ki poleg tega na najbolj restriktiven način ovira trgovino z izdelki, ki so zakonito proizvedeni in se tržijo v drugih državah članicah, se namreč lahko sprejme le, če se ta nevarnost zadostno dokaže.

² Uredba (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 637/2008 in Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 (UL 2013, L 347, str. 608); Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL 2013, L 347, str. 671).

³ Med drugim napotilo v členu 1(1)(a) Okvirnega sklepa Sveta 2004/757/PNZ z dne 25. oktobra 2004 o opredelitvi minimalnih določb glede elementov kaznivih dejanj in kazni na področju nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami (UL 2004, L 335, str. 8).

⁴ Konvencija Združenih narodov iz leta 1971 o psihotropnih snoveh, sklenjena na Dunaju 21. februarja 1971 (Recueil des traités des Nations unies, zv. 1019, št. 14956).

⁵ Enotna konvencija Združenih narodov o mamilih iz leta 1961, sklenjena v New Yorku 30. marca 1961, spremenjena s Protokolom iz leta 1972 (Recueil des traités des Nations unies, zv. 520, št. 7515).